

‘Het is van groot belang dat een school een sterk pedagogisch perspectief heeft’

‘Het gaat erom dat je weet vanuit welke opdracht je werkt en dat je die gezamenlijk met elkaar geformuleerd hebt’, vindt Wouter Groot, directeur-bestuurder van De Casimirschool in Gouda. De basis daarvan vormt een gezamenlijke missie en visie. ‘De missie en visie werken pas echt goed als iedere leerling weet wat ze doen en waarom’, zegt Annemieke Bezemer, lid van het leiderschapsteam van de school.

Tekst
Jaan van Aken

Cartoon
Saltooo

www.casimirschool.nl

‘Wat wil je leren’, vraagt juf in het boek ‘Jip en de geheime kamer van Casimir’. ‘Lezen’, zegt Jip die vier jaar is en voor het eerst naar de Daltonschool Casimirschool in Gouda gaat. In het boek is op speelse wijze het pedagogisch perspectief van de school vertaald voor kinderen. Zo helpen alle kinderen Jip met het vangen van letters. Dit illustreert de principes ‘We leren van en met elkaar’ en ‘We weten wat we nodig hebben om te leren’. Verderop in het boek is een lieveheersbeestje zijn stippen kwijt. Iedereen helpt mee zoeken. Dit staat voor: ‘We werken samen met elkaar’. En zo komen er nog een aantal principes terug: ‘We weten wat we lastig vinden’ en ‘We weten wie we zijn’.

missie en visie werken pas echt goed als iedere leerling weet wat ze doet en waarom.’ Vandaar dat de visie en missie vertaald is in een fraai prentenboek voor kinderen.

Zelfbewustzijn zonder vrees

‘De kracht zit in de missie en visie’, vult Groot aan. De missie luidt: we bieden onze leerlingen Daltononderwijs naar zelfbewustzijn zonder vrees: voor kinderen met lef! De visie is: we willen kinderen laten ontdekken wie ze zijn, wat ze kunnen, wat ze willen en wat ze nodig hebben om op te kunnen groeien in de toekomstige maatschappij, door samen werken, samen leren en samen leven.

Groot zegt: ‘Het gaat erom dat je weet vanuit welke opdracht je werkt en dat je die gezamenlijk met elkaar geformuleerd hebt. De Casimirschool bestaat al sinds 1923 en Rommert Casimir was een onderwijsvernieuwer die toen al het belang van het pedagogisch perspectief zag. Vernieuwers als Casimir, Montessori, Jenaplan, Freinet en Parkhurst zagen een kind niet als iemand die zo snel mogelijk van school moest om in een fabriek te gaan werken. Maar als ‘mensch in wording’, zoals in de akte van oprichting staat. Het is mooi dat de waarden die je bij de oprichting al ziet nog steeds voortleven in onze school.’

‘Het gaat erom dat je weet vanuit welke opdracht je werkt’

‘Een sterk pedagogisch perspectief is van groot belang voor een school’, zei Wouter Groot begin dit schooljaar bij het onderwijsontbijt

van de gezamenlijke profielorganisaties met Kamerleden. Annemieke Bezemer legt uit wat ze daaronder verstaan: ‘Als team werken we er met elkaar aan om zo goed mogelijk onderwijs te geven. Wij weten wat onze visie en missie is. De

Continue ontwikkeling

Bezemer en Groot vinden een gezamenlijke pedagogische blik van groot belang omdat het zorgt voor focus en filter; je weet wat je wel en niet wilt. 'Ik gun elke school een pedagogisch concept. Uit onderzoek blijkt dat een gezamenlijk pedagogisch perspectief per definitie resultaat oplevert', zegt Groot. 'Hoe bepaal je zonder concept je missie en visie en hoe weet je dan waartoe je je wilt ontwikkelen? Dan kijk je wat andere scholen doen en snoep je hier en daar wat weg, maar je raakt nooit aan de kern van je opdracht. Om leerling- en gelijke kansen te bieden, heb je een gezamenlijke focus en structuur van continue ontwikkeling nodig', stelt hij.

Bij Daltonschool Casimir bestaat de gezamenlijke focus uit drie elementen: zelfinzicht, zelfregulatie en zelfsturing. 'Deze drie elementen laten kinderen groeien: wie ben ik, wat kan ik, waar ben ik goed in? Dat helpt je in je ontwikkeling. Zelfregulatie zit in executieve functies, denk aan jezelf leren ontwikkelen, focus en concentratie. Zelfsturing gaat over hoe je zelf je ontwikkeling kunt vormgeven. En dat leidt allemaal tot ontwikkeling van zelfbewustzijn', legt Groot uit.

Vrijheid in gebondenheid

Zelfsturend leren kun je niet zelfgestuurd leren. Vandaar dat de Casimirschool werkt met het programma iSelf om dit kinderen bij te brengen. 'Je bent als leerkracht de begeleider die nodig is om zelfsturend leren voor elkaar te krijgen. Dat betekent dat we bijvoorbeeld een rekenaanpak voordoen, dan samen doen en daarna kunnen leerlingen het nadoen', vertelt Bezemer. Niet elk kind werkt op hetzelfde moment aan de verwerking, dat mogen ze zelf kiezen. Dat vinden ouders soms spannend. 'Je weet niet precies waar je kind op elk moment mee bezig is, maar die vrijheid zorgt juist dat alle kinderen actief bezig zijn. Het gaat soms anders dan ouders zelf op school gewend waren. Daarom laten we kinderen de rondleiding door de school geven, dan kunnen ze in de praktijk zien en horen hoe het gaat', vertelt Bezemer.

Vanuit het voortgezet onderwijs hoort de school terug dat hun leerlingen zoveel hebben meegekregen; samenwerken, zelfstandigheid en omgaan met vrijheid bijvoorbeeld. 'Dat komt niet doordat wij de zweep erover leggen', lacht Groot, 'maar omdat we vanuit een duidelijke visie werken. We werken altijd vanuit vrijheid in gebondenheid. Je neemt ruimte en geeft ruimte. Dat zijn mooie principes.' 🌟

Meer aandacht voor pedagogisch perspectief

VBS en de andere profielorganisaties hebben een manifest gepubliceerd, dat heet: 'Geef ruimte aan scholen om vanuit diversiteit en eigenheid kwalitatief goed onderwijs te bieden'. Drie thema's, passend bij VBS, staan centraal:

- Werk aan onderwijskwaliteit vanuit een pedagogisch perspectief; met onder andere de brede vorming, zoals we die in veel VBS-scholen zien, als vanzelfsprekendheid;
- Maak een lerarenagenda met aandacht voor de pedagogische ruimte; zeker en juist in een tijd van schaarste aan leerkrachten en ook schoolleiders is de pedagogische ruimte voor alle professionals in de scholen van groot belang;
- Geef ruimte aan scholen om de beweging naar inclusiever onderwijs vorm te geven; in samenwerking en verbinding tussen gespecialiseerd en regulier onderwijs, op maat en passend voor iedere leerling, zonder onnodige belemmeringen.

Met deze oproep voor ruimte vragen we met elkaar om waardering van merkbare kwaliteit tegenover een eenzijdige focus op meetbare kwaliteit.